

'Peuken zijn het talrijkst maar blik en glas wegen het zwaarst door', zo blijkt uit nieuw zwerfvuilonderzoek van de OVAM

Nieuw onderzoek van de OVAM naar de samenstelling van zwerfvuil in Vlaanderen toont aan dat sigarettenpeuken met 41% nog steeds het sterkst vertegenwoordigd zijn in het aantal stuks zwerfvuil. Kijken we naar het gewicht en volume dan steken blikjes er bovendien met respectievelijk 12,6 en 22 %. Voor deze fractietelling deed de OVAM een steekproef op 6.540 representatieve, openbare locaties van 10 x 10 meter verspreid over heel Vlaanderen. Het gaat daarbij om winkelwandelstraten, stopplaatsen van openbaar vervoer, parken, ... maar evenzeer landelijke wegen. De resultaten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden om het Vlaamse zwerfvuilbeleid te evalueren en bij te sturen maar zullen ook gebruikt worden om de zwerfvuilkosten door te rekenen aan de betrokken sectoren in lijn met het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

De samenstelling van het zwerfvuil in Vlaanderen werd berekend op basis van een steekproef. Deze werd opgezet met een betrouwbaarheidsniveau van 95%, en een maximale foutenmarge van 5%. In totaal werden 6.540 metingen uitgevoerd, telkens op een gebied van 10m x 10m openbaar terrein in Vlaanderen. De gekozen meetpunten zijn in verhouding met het aandeel van de verschillende type-omgevingen op het openbaar domein in Vlaanderen (zoals 'winkel- en wandelstraten', of 'landelijke wegen'), en het aandeel van stedelijk gebied enerzijds en landelijk gebied anderzijds.

Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat peuken en kauwgom in aantal het vaakst aangetroffen worden als zwerfvuil (respectievelijk 41%, en 15%), maar deze hebben uiteraard een beperkt aandeel in volume en gewicht. Wanneer we gaan kijken naar gewicht en/of volume komen we uit bij andere fracties die een hoog aandeel hebben (boven 5,0%) in het zwerfvuil: blikken, glas, plastic flesjes en voedselverpakking, papier en karton, ...

Als gevolg van de single use plastics richtlijn van Europa moeten de zwerfvuilkosten voor bepaalde productgroepen (plastic verpakkingen, peuken, vochtige doekjes en ballonnen) weldra gedragen worden door die producenten in lijn met het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Vlaanderen kiest ervoor om dat niet enkel voor single use plastics te doen maar voor alle producten die een relevant aandeel van de zwerfvuilkost veroorzaken. Voor de verdeling van de kosten over deze producten zullen de resultaten van deze fractietelling gebruikt worden. Uiteraard kunnen de resultaten ook dienen om het zwerfvuilbeleid te evalueren en waar nodig inspanningen bij te sturen.

Tabel 1: samenstelling van het zwerfvuil in Vlaanderen naar aantal stuks, gewicht, en volume (volgorde bepaald door de som van de drie aandelen)

Zwerfvuilfractie	Aantal	Gewicht	Volume
peuken	41,3%	2,5%	1,1%
blikken	4,1%	12,6%	22,1%
restcategorie	4,1%	21,6%	3,9%
ander papier/karton	5,6%	7,4%	9,3%
andere verpakking voeding	6,9%	4,1%	10,1%
plastic flesjes tot 3L	1,2%	4,7%	12,9%
kauwgom	15,4%	1,8%	0,2%
plastic niet verpakking	6,7%	5,6%	4,8%
groot zwerfvuil	0,1%	7,8%	4,8%
zachte plasticen voedselverpakking eenmalig gebruik	4,3%	1,3%	6,9%
glas	0,5%	8,1%	3,3%
textiel & kledij	0,7%	4,7%	3,1%
plastic andere verpakking - niet voeding	2,4%	2,2%	3,6%
harde plastic voedselverpakking eenmalig gebruik	0,9%	1,7%	3,3%
plastic folies - niet voeding	1,3%	1,8%	2,5%
sigarettendoosjes	1,2%	2,4%	2,0%
drankbekers & deksels	0,6%	0,9%	2,1%
organisch	0,2%	2,4%	0,5%
flyers, drukwerk, autoruitkaartjes	0,3%	1,6%	0,7%
plastic zakken	0,3%	1,0%	1,3%
vloeistof	0,1%	1,9%	0,1%
vochtige doekjes	0,7%	0,7%	0,6%
drankkartons	0,1%	0,4%	0,6%
kranten & magazines	< 0,1%	0,4%	0,2%
hondenpoep zonder zakje	0,7%	-	-
hondenpoep met zakje	0,3%	-	-
ballonnen & stokjes	0,1%	< 0,1%	< 0,1%
luiers	< 0,1%	-	-

Noot: "-": parameter niet bepaald voor fractie

Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir : “Afvval hoort thuis in de vuilnisbak en nergens anders. Wederom blijkt dat meer dan de helft van het zwerfvuil gaat over zaken zoals snoepverpakking, sigarettenpeuken, kauwgom, enzovoort. Op dit aandeel zal statiegeld nooit een effect hebben en daarom is het van cruciaal belang dat alle besturen extra inzetten op handhaving om de pakkans van vervuilers structureel te vergroten. Door 30 extra zwerfvuilhandhavers ter beschikking te stellen van de lokale besturen, helpen we hen daarbij én we doen dat op kosten van de verpakkingindustrie. Zij dragen immers een grote verantwoordelijkheid en we zullen weldra dan ook het gros van de zwerfvuilkosten aan hen doorrekenen”.

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

PERSBERICHT

////////////////////////////////////

De cijfers in verband met de hoeveelheden opgeruimd zwerfvuil worden tweejaarlijks opgeleverd. Deze cijfers zullen eind dit jaar ter beschikking zijn (over het jaar 2021) en op basis daarvan zullen de bestaande afspraken met de sector ("het verpakkingsplan") vervroegd geëvalueerd worden. Als de zwerfvuildoelstellingen niet worden gehaald, weet de sector dat de invoering van statiegeld of een ander beloningssysteem dichterbij komt.

Voor meer informatie:

Jan Verheyen – Stationsstraat 110 2800 Mechelen

T 015 284 148 – G: 0479 89 07 46

woordvoerder@ovam.be